

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
19 octombrie st. v.
31 octombrie st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 42.

ANUL XXII.
1886.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Pânza Penelopei.

Din poveștile Unchiașului Sfătos.

A fost odată în vechime un vitez mare, pe nume Odiseu. El avea de soție o femeie anume Penelopa. Tineri fiind, le dăruî și lor Dzeu un copil, ce-i puse numele Telemac.

Și atâta îngăduielă și dragoste eră în casa lor, încât totă lumea rivniă la dênșii.

Iscându-se niște neînțelegeri între crai, din pricina că Paris, unul dintr'ensii, furase pe Elena, femeia unuia d'ai lor, Menelau, și o ținea în silnicie.

Veđi că ei p'atunci erau păgâni și nu cunoșeau povețele cele drepte și blânde ale creștinătății.

Se sculară deci toți cu totul și merseră asupra craiului răpitor, ca să scotă din silnicie pe femeia răpită și să o dea bărbatului ei, care nu se putea stempêra de doru-i; căci, așa spun, să fi fost cea mai frumoșă depe vremea aceea.

Printre craii ce se sculareră a pedepsi pe craiul răpitor, eră și Odiseu vitezul. Ceialalți crai îl luară cam cu nepusă 'n mêsă; căci el nu se îndură să-și lase singuri o nevestică tineră și un copilaș la care se uită ca la sôre.

Veđi că ceialalți crai aveau mare trebuință de dênșul, ca unul ce eră și vitez și bătut la cap și istet, me rog, ca om ascuțit la minte ce eră el acolo.

Eră decă se duseră și impresurără cetatea Troiei sau Troada, unde se infundase craiul cel răpitor cu prada sa, începură a o bate pe de tôte părțile cu nemilostivire. Cetatea se ținea bine, fiind tare și apoi craiul cel răpitor de muieri frumoșe, găsise și el ajutor la crai de tēpa lui. Și astfel bătălia a ținut dece ani de zile, până ce Odiseu, prin niște vulperu țesute cu iscusință, izbuti a luă cetatea.

Și mulți viteji mai periră, și mare vêrsare de sânge se mai făcu în resboiul acesta îndelungat!

După ce isprăviră bătălia, fiecare din crai se întorse la ale sale, care mai bine, care mai reu, după orênda lor. Numai bietul Odiseu vitezul a pățit-o. Căci, apucându-l niște furtuni grozave pe mare, i-a slărâmat tôte corăbiile și i s'a inecat toți ômenii din ele. O singură corabie i mai remase, pe care eră dênșul cu câțiva corăbieri, cei mai de aproape ai lui.

Acêsta corabie, sbuciumată și ea de talazuri, rătăci pe mare o bună bucată de timp, până, ce în cele din urmă, se sparse și dênșea, fără să fi avut norocire să veđă un liman.

Toți corăbierii se inecară. Numai Odiseu vitezul scăpă; dar scăpă ca vai de capul lui, într'un ostrov. Și după ce mai stătî si acolo câțiva timp...

mari trude și primejdie de viêtă, abia, abia ajunse acasă, după o lipsă de doue-deci de ani.

În timpul acela Penelopa, soția lui, îl plângea ca p'un mort și se tânguia de lipsa bărbatului ei. Veđend că toți craii se întorseseră dela resboiu și că numai bărbatul seu nu mai vine, începuse și ea, bieta, a crede ceea ce i spuneau toți căți viniau pela palaturile sale, că adevca bărbatul seu s'ar fi inecat împreună cu corabiile.

Totuș ea, de și tineră și frumoșă, hotări să porțe cinstea bărbatului seu. să-i ție patul nebântuit de ne-curăție, și-și crescû copilașul în legea ei, și-l învêta laudele deilor lor, până se făcu mare.

Inse, fiind o bună bucatică, mai mulți crai și fii de boeri mari d'ai lor, viniră să o cêră în căsătorie; căci așa sînt ômenii făcuți, să rivnêscă la bucatîca altuia. Ea de-o-cam-dată se împotrivi.

Pețitorii stăruiau de dênșea și-i tot băteau capul, ca să-și alegă pe unul din ei, și să se căsătorească de a doua oră; de oră-ce, diceau ei, nu mai remâne îndoielă, că Odiseu trebuie să fi murit, decă nu se mai întôrce, după atâta mare de vreme.

Penelopa, temêndu-se de niscaiva silniciei din partea pețitorilor ei, scornoci o prefăcătorie viclenă. Ea dîse pețitorilor, că a intîns resboiul, în care are de gând să țesă un giulgiu de inmormântare pentru socrul ei, tatăl lui Odiseu, care este bêtrân fôrte, cu un picior în gropă și cu altul d'asupra. Că, decă nu se va întôrce bărbatul seu până va sfêrși pânza pentru giulgiu, să șcie cu hotărîre că-și va alege pe unul din ei de bărbat.

Numai în chipul acesta a mai putut ea scăpă de întetirile pețitorilor, cari cu tôte aceste, nici ei nu se culcară pe urechia aia, ci mereu îi rodeau urechile și i tot da zor cu dômne ajută.

Penelopa, ca să lungêscă timpul, că dôr dôr s'o întôrce bărbatul ei și ca să facă și pe pețitori să-și ia gândul dela dênșea, cât țesea ziua, ea se apucă și destesea nôptea; și astfel anii treceau și pânza nu se mai sfêrșia de țesut.

Ađi așa, mâne așa, până ce aflară pețitorii de viclenia muierii. Dar atunci fu prê târđu. Căci tocmai când ei începură a o sili cu dinadinsul ca să-și alegă de mire pe careva din ei, tocmai când se obrâzniciseră afară din cale, êtă că soseșce și Odiseu vitezul și cu chipul acesta scăpă și bieta femeie de a cădê în pecat.

Astăđi procopsiții și cărturarii, când vor să vorbêscă de câte un lucru ce tărăgăeșce de pare că n'ar mai avê sfêrșit, ei dic: *Acêsta este ca pânza Penelopei.*

O viață perdută.

— Novelă. —

(Urmare.)

În acea seară căutam privilegiul s'o văd cât mai des. Și decă trecea o zi doue fără a o fi vădută, eram desperat cu totul.

Am început să devin șiret.

Și când n'aveam privilegiu, imi făceam eu.

Sub diferite titluri, ba cu o lectură nouă, ba cu vr'o mănășe ori batistă perdută, ce am aflat pe stradă, ba cu o veste nouă, ba cu una, ba cu alta o cercetam de multe ori.

Er ea așa de bucuros cetia lectura ce-i aduceam, așa cu drag ascultă veștile spuse de mine.

În dumineci și serbători ne plimbam pe promenadă. Noi doi înainte, gardedamele după noi.

Și eram mândru, foarte mândru, când vedeam cum trecătorii se uitau lung la ea și șoptiau câte un cuvânt doue, dintre cari nici odată nu lipsia observarea: »Ce fată frumoasă!»

Da, eram foarte mândru pentru asta și totuș orecum me genă. Eram jaluz de totă sullarea omenescă, de totă privirea, care indreznia s'o urmărescă mai mult. Eram jaluz de sora, de fratele ei cel mic, pe care-l sărută în fața mea, jaluz de florea ce i-o dam s'o pună la pept, jaluz de bôrea ce adia printre pletele ei. Voiam s'o știu a mea, numai a mea și a nimeni. Și de acea me genă, grozav me genă, când auđiam, că și alții o află frumoasă, că și alții o privesc cu admirație, cu tôte că pe de altă parte, ură de mörte ș-ar fi atras acela, ce ar fi grăit în fața mea o vorbă de hulă asupra-i.

Dvöstre rîdeți, când ve spun aceste taine ale inimii mele. Rîdeți și credeți că sînt nebun.

Puțin imi pasă. Căci pôte s'aveți dreptate.

Dar înima-mi e atât de deprimată, sufletul meu atât de pătruns de cele mai negre grigi și dureroase sfășieri, încât decă nu i-aș spune lumii suvenirile mele dulci, eu cel mai nenorocit între toți nenorociții; inima mi s'ar impetri, sufletul mi s'ar preface 'n negră cernolă și cea din urmă rađă de simț omenesc ce mai am în zdrobitul meu pept s'ar stînge, lăsând în locu-și vecinica nöpte a unei vieți îndrăcite de reuțăți.

Ah că nu pot rîde și eu!

II.

»Mama reu bolnavă. Vîno degrabă!»

Acësta telegramă o primisem într'o zi.

Șcirea me atinse cu reci fiori. Me 'nspăimântă. Imi făceam muștrări.

Atăta timp trecuse de când n'am primit nici o șcire de acasă, atăta timp, de când nimic nu le-am scris. Părea că iubita mea mamă nici nu mai trăia. Uitasem eu totul de cei de acasă. Numai pentru »ea» trăiam.

Dar acum, când țineam în mână acel petec de hărtie, depe care cetiam grozava șcire 'n atât de scurte cuvinte, tot sufletul mi se turburase, totă iubirea mea cea vechie, iubirea copilărescă, alipirea mea cătră ea, mi se reivi din nou în suflet și tremuram de gröză, că n'o s'o mai văd în viață, că nu o pot rugă de iertare, că nu-i voi puté cere binecuvântarea la iubirea mea, care de sigur mi-ar fi dat-o.

Abia am avut timp să-mi iau diuă bună dela neuitata mea iubită.

Și când ne-am despărțit, am plâns amândoi, am plâns mult, am plâns amar.

Niște presimțiri rele imi torturau sufletul, despre cari nici eu nu-mi puteam da semn mai de-aprope. Numai atăta șciam că-s rele. Și în nemărginita mea iubire, nu indrezniam a i-le spune.

De ce să i le spun? De ce să-i mai amăresc sufletul și așa destul de supărat? Și în sfărșit, presimțirile de câte ori nu înșelă? Pöte și acum va fi așa. Dömnne dă să 'nșele și acum, imi dăceam și me ușuram, dar numai pe moment. Căci negrele grigi me încungiurau cu leneșele lor aripi, precum bufnele prevestitoare de rea sorte — o ruină de zid în mieđ de nöpte.

Tremurând i-am sărutat mânia de doue, de trei ori. Și când lacrimile-mi pornite îi picară pe mîni, ea tresări, apoi erupse într'un plâns sfășietor, care imi vërsă cuțite în inimă.

Âncă un adio, încă un semn cu mânia și söröle fericirii mele se întunecase pe vecie pentru mine.

De ce Dömnne m'ai pedepsit atât de grozav?!

***

Nu me voi încercă a ve descrie starea mea sufletescă 'n decursul acelu lung drum făcut pe calea ferată până acasă. Nu, fiind că simt debilitatea puterilor mele și fiind că ea se compune dintr'o mulțime de impresiuni, suveniruri, presimțiri și ingrigiri atât de varii, încât nici barem în conturi generale a vi le schiță nu aș puté. . . .

Cerul eră innorat. Söröle ascuns sta să apună. Clopotele dela biserica noastră sunau așa a jale.

Trenul se opri.

Aruncai o privire pe peron. Nici un cunoscut. Nimeni nu-mi vîni în cale.

Și ultima rađă de speranță mi se stinse. M'am aruncat într'o birje și am mînat acasă.

Tremurând ea frunđa am suit treptele.

Deschid.

În mijlocul casei lângă un coșciug nou ardeau 6 lumini mari de cëră.

Numai atât am vădută și cu un strigăt de durere am cădută de-a lungul cu fața la pămînt.

Când am revînit în fire, me vedeam încungiurat de cei doi frați și doue surori mai mici, reamăsi orfani în frageda copilărie. Cel mai mare abia avea 15 ani.

Nu cercă nici unul să me mîngăie. Plîngeau cu toții și așteptau dela mine, cel mai mare, mîngăiere. Eu aveam să fiu de ađi încolo scutul și razimul lor, eu, care nici de mine încă nu me șciam ingrigi cum se cade.

M'am așeđat apoi la coșciugul mamei. Și am priveghiat în lacrimi totă nöptea lângă ea.

Abia dimineța am început să întreb pe o vecină bună, care stase lângă patul ei de mörte să-mi spună cuvintele și dorința ei cea depe urmă, cărei cu jurămînt sfânt m'am legat a-i satisface.

Și ea mi-a spus, că öre întregi s'a sbătut în agonia mörții și numai dorul meu o mai ținea în viață. Zădarnic, căci cu vr'o câteva ore înainte de sosirea mea își dete sufletul.

A sărutat și binecuvîntat din gura mörții pe toți frații mei și le-a spus să asculte de mine, căci de ađi în colo eu le voi fi părinte. Apoi s'a rugat la Dđeu să-mi ajute mie, să-mi deie diile îndelungate, ca să pot coresponde acelei sarcini, pe cari pe patul ei de mörte mi-l lasă mie moștenire.

Dupăce se depărtară frații mei dela dënșă, chemă pe vecina, amica ei și-i spuse taina cea mare a inimii sale, ultima dorință ce mai avea pe pămînt.

— Spune-i iubitului meu fiu, când va sosi, că-i las moștenire totă iubirea mea ce am avut-o față de el și frații sei. Părintele lor să fie el până la mörte. Numai al lor și a nimeni. Cea depe urmă dorință a mea este, ca el nici odată să nu se căsătorească. Ci în haine de călugăr să tindă. Și să-mi deie un mare și folositor némului seu, er frățele și crescătör și susțüitor. Fiul meu e bun, o va face. Eu voi rugă

in ceruri pe Domnul puterilor să-i deie putere la asta. Și decă vré binecuvântare cerescă in calea vieții sale, să-mi împlinescă dorința.

Ací o năpădiră lacrimile și nu mai grâi până nu își dete sufletul. . . .

Cerul de s'ar fi sfărmat in miliarde de bucăți asupra capului meu și sute de fulgere de-ar fi tresnit cu pară de foc in giurul meu, toate spaimele diavolilor din iad de m'ar fi incungiurat: nu puteau să fie mai ucidentore, decât aceste cuvinte.

Am stat câteva momente ca inlemnit. Pare că me părăsise cu totul mintea sănătoasă. Perdusem firul ideilor. Nu-mi puteam crede auzului. Lacrimile-mi secară. Imi țineam rădîmat capul de amîndouă mînilor, ca și când aș fi vrut să-i ușurez percepțiunea grozăviilor auzite și aducerea lor in legătură cu tainele inimii mele.

Nu se putea.

Secunde, minute, o oră, doue am stat locului ca perdut, cu ochii țintă la pămînt. Se părea că mi-au prins picioarele rădăcini.

Nu me puteam nici de cum împacă cu cele ce aușisem.

Și in desnădăjduirea mea, pôte mai mult fără voie, m'am ridicat in picioare, ca să-mi sdrobesc capul de zidul ce-mi sta mai aprôpe. Dar in acest moment ușa se deschise, sora mea cea mai mică intră cu sfielă și me prinse de mână: apoi imi șopti cu glas plângăcios și incet la urechie, ca și când i-ar fi fost témă să conturbe adâncul somn al mamei:

— Nene, nu mîncăm? Mi-i fôme.

M'am oprit.

Ddeu mi-a trimis-o ca să nu comit o nebuție.

Da. Dreptate a avut mama. Vięta mea nu mai eră numai a mea, eră și a celor patru copilași orfani, cari cereau de mîncare.

Am luat pe mica mea soră in brațe, am strîns-o la pept, am sărutat-o cu drag și par' că m'am mai ușurat. Povara cea grea ce me apăsă, dispărû și lacrimile, aceste binecuvântate izvóre de ușurare ale sufletului, imi inundară obrazii.

I-am pus apoi pe toți la mēsă și bieții orfani mîncău, mîncău cu apetit.

Er eu me uitam la ei și plîngeam.

***

(Incheierea va urmă.)

Eu.

Amorul și mórtea.

Sonet de Sully Prudhomme.

SA

lături cu amorul, Destinu 'n ori ce parte
O doică înțeleptă să-l apere i-a dat.
Astfel că p'asta lume ei nu se pot desparte.
De și copilul gingaș o uită nencetat.

Urmând de-aprôpe sboru-i, bêtrâna păzitoare
Alergă, se oprește, când el a ostenit,
Și dilnic îl petrece când face vênătoare
De înimi, sub saltămii ce-abiă au înflorit.

I indrepteză arcul, ca nu cumva vr'odată
Să se omóre singur cu propria-i săgétă
Și-l întrefine vecinic frumos, viclean, ușor,

»Străino, țice dînsul, iubirea ta de unde?«

»Îți sînt datóre totul!« Incet mórtea-i respunde,
Imbrațîșând copilul iubit și trădător.

Carol Scrob.

Forme și fond in cultură.

VI.

Educațiunea fetelor.

. . . si vous ne formez leur esprit à la vraie prudence, elles s'attachent à la fausse qui est la finesse.

La Mothe Fénelon.

S

a scris și la noi din când in când câte ceva despre educațiunea fetelor, despre femeia română și despre rolul ei in societate; s'au lămurit trăsăturile bune din caracterul femeii române, s'a țis multe despre însemnătatea ei in procesul de desvoltare al poporului român etc., dar ce folos decă toate aceste au fost numai țise și fôrte puține puse in practică?!

Este pré adevêrat, că femeia română, pe lângă darurile frumoșe, cu cari natura, in nobila ei libertate, a inzestrat in prisosință acest frumos și gentil secs, ar puté exercită o binefăcătoare și imensă influință asupra desvoltării societății nôstre: dar — trebuie să observăm — decă aceste daruri ar fi desvoltate, decă societatea română ar face tot posibilul ca femeia să se ridice la nivelul ce corespunde darurilor ei firești, decă ne-am desface odată de plumbii prejudețelor ce anină cu atâta greutate de mersul ideilor nôstre.

In capitolul despre vieța familiară am țis, că din părerile ce au bărbații despre femei se scurge o tainică desprețuire și am osendit la locul seu acest fapt ce se ivește pré ades in multe idei și acțiuni bărbătești și care fapt se astrucă mereu cu nălucirile și apucăturile asă numitei galanterii.

De frica de a nu trece in ochii acestui gingaș secs de ômeni puțin galanți, ne-am obișnuit a nu-i spune adevêrul.

Ne-am dedat a tainui adevêrul in fața femeilor chiar și când acest adevêr trebuie rostit in propriul lor interes.

Ne-am obișnuit a le spune una și a gândi alta. a le vorbi cu o mulțime de »arrières-pensées« și astfel le lăsăm in credința, că sîntem încântați de tot ce țice și face acest secs; le lăsăm să rătăcescă prin întuneric ca cu atît mai orbitore să le pară lumina, in care ne mișcăm noi.

Este mare numărul acelor bărbați cari când aud de educațiunea fetelor, nu-și pot stăpâni o ironică zimbire séu o încrețire de sprincene, obișnuți fiind in idea că, o fată este de ajuns de educată decă s'a desvoltat bine fisicește și știe scrie și citi și — lucrul de căpetenie pentru acești ômeni — decă este o bună economă.

De desvoltarea puterilor intelectuale, de cultivarea sentimentelor frumoșe și stîrpirea scăderilor firești, puțin își bate capul acesta semă de ômeni: din contră sînt casuri uide bărbații împedecă chiar acesta direcțiune de creștere subit cuvînt că, o astfel de creștere nu are înțeles, că o femeie »invêtată« este periculôsă (?) și așă mai departe cu o mulțime de sarbede argumente.

Este periculôsă o femeie »invêtată?« Neapărat că este periculôsă o femeie bine crescută, cu minte desvoltată pentru bărbații cari își fac pregătirile pentru carierele lor, după sistemul pomenit mai sus.

Și intr'adevêr, este fôrte critică poziția aceluia bărbat, despre care o femeie veritabilă cultă, trebuie să se convingă că, cultura minții și a lăuntrului seu nu stă in raport cu demnitatea sa bărbătescă, cu vrêsta ce o are și poziția ce ocupă!

Ei dar, este just și echitabil ca, din cauza că, mulți bărbați își fac pregătirile numai pro-forma și voesc să brileze cu acesta spoială, ca, din cauza ne-numeratelor lor greșeli, femeilor să le legăm ochii,

creșcându-le din adins într'un spirit contrar deșteptării minții lor și astfel contrar demnității lor omenești?!

Mintea deosebește pe om de animal și cu cât este mai dezvoltată mintea, cu cât omul își îndreptă ori ce faptă mai mult după șoptele minții dezvoltate, cu atât se mărește deosebirea de ființele cari în construcțiunea lor fizică au atâtea puncte de asemănare cu omul.

Dar mulți părinți de familie au idei ca cele amintite mai sus, despre creșterea fetelor.

Alți părinți eră, auzind și cunoscând chiar importanța educațiunii fetelor, le dau o creștere »in-naltă« urmând sistemele de educațiune observate la străini, fără a ține seamă de individualitatea, de temperamentul și înclinările bune din fire ale fetelor lor: din aceste cauze se explică mulțimea greșelilor din direcțiunea în care se face astăzi în cele mai dese cazuri, educațiunea fetelor.

Vom lămuri în cele următoare acésta greșită direcțiune și sperăm că, pledând special în interesul adevărat al secului femeiesc, toate adevărurile ce se vor refrange în aceste cercetări, fie ele cât de aspre, vor întîmpina prevederea cuvenită a aceloră. Ia cari se referesc și cari mai întîiu de noi alții, sînt chemate — cel puțin — a-și dori binele adevărat.

Chemarea fetelor este pregătirea pentru căsătorie, adică pentru împlinirea tuturor datorințelor ce le așteaptă în viața căsătoriei.

Și sînt multe și grele aceste datorințe, er dela împlinirea lor — precum și dela împlinirea datorințelor ce are bărbatul — depinde totă fericirea sêu nefericirea vieții căsătorite.

Numai educațiunea temeinică este în stare a pregăti pe o față pentru nobila ei chemare de viitoare soție, mamă și femeie în societatea omenească.

Să analizăm acum chipul cum se face acésta educațiune de modă.

Scim că limba este un mijloc firesc pentru împărtășirea gândurilor.

O gândire o înțelegem mai cu înlesnire în limba ce ne este mai familiară.

Fiecare popor are o limbă a sa proprie, prin care se deosebește mai vedit de altul.

Limba unui popor, cu raport la individ, o numim limba mamei sêu maternă.

De ce nu: limba tatălui sêu paternă? Pentru că mama ne naște, ea ne nutrește și îngrijește de noi: mama ne adorme cu un »nani, nani puiele« în limba ei: ea își exprimă bucuria ei curată la trezirea noastră — în limba ei: ea plînge și se vaietă de durerea noastră, în limba ei; mai tîrziu tot ea ne drăgălește pe sinul ei plin de iubire cu cântece de copii, în limba ei: tot ea ne hrănește viaa noastră fantastică cu povești și basme dulci copilăriei noastre, în limba ei: cu un cuvînt, mama ne farmecă auzul mai întîiu și mai adînc cu accentele dulci ale graiului ei, de aceea limba ce o vorbim o numim a mamei, densă ne-a în-sultat-o de-odată cu iubirea ei curată.

Prin urmare limba însușită pe neșciute la sinul mamei, folosită mai des și mai cu înlesnire în viață, trebuie să fie mijlocul cel mai firesc, limba cea mai potrivită pentru schimbarea gândurilor și astfel pentru creșterea noastră.

În contra acestei legi naturale păcătuiesc multe familii românești.

Din acest păcat înse izvoarește în cele mai multe cazuri tot nesuccesul educațiunii fetelor.

Este un fapt pré cunoscut în ziua de azi, că cea mai mare parte a fetelor noastre nu știu românește, sêu nu știu conform gradului familiei căreia aparțin și conform societății inteligente în care se mișcă.

Nici că pôte fi altcum.

Partea cea mai mare din mamele noastre de familie au obiceiul reu de a imita pe străini.

Prejudețele sociale de azi fac, că limbile străine sînt privite drept garanții de cultură.

De aci mania limbilor străine la Români.

Sînt multe mame cari, pornind dela idea acésta, cu disprețul limbii propriie, din lăgân își creșce copiii în o limbă străină.

Altele erăș, trăesc în credința că, fac foarte bine, decă dela lăgân vorbesc în doué trei limbi cu copiii, sub cuvînt că, așa se vor tređi mititeii azi mâne cu mai multe limbi învățate pe neșciute, fără a gândi că, copiii rămân fără o adevărată limbă, neînțelegînd măcar una cum se cade și așa neavînd un singur mijloc natural și îndemînatec pentru educațiunea lor ulterioară.

Prin urmare să nu invinováțim de-a dreptul fetele pentru necunoștința și lipsa de atragere cătră limba lor maternă.

Decă nu dela mame, dela cine altul să învețe fetele cu ușurință și cu trageră de inimă limba lor?

Cine altul posedă acel farmec de a le puté inspira stîmă și dragoste adevărată cătră graiul lor propriu?!

Prin urmare, stăruind a învăța mai multe limbi de-odată și astfel atențiunea și puterea percepțiunii fiind meru împărțite, fetele cresc într'o confușiune babilonică de limbi, incurcînd meru cuvînte românești cu nemțești, franțuzești, ungurești, pe scurt, vorbind o limbă mai împistrițată decăt alta.

Dar din amestecul acesta rezultă, că ele nu pot avé cuvînte potrivite pentru conceptele sêu noțiunile trebuitóre și așa se face, că înțelegerea devine neesactă, er judecata — o frasă.

Și, întrebăm acum, cum va fi educațiunea ulterioară decă primele ei faze, temelul ei, sînt atât de greșite? Cum vrei să te înțelegi cu cineva, decă aparatul de înțelegere este stricat?!

Urméza alte faze de educațiune sêu mai bine dis de incurcătura, se apropie timpul »studiilor!«

»Studiile« se fac de regulă în vr'o școlă străină, în vr'un institut sêu acasă, privatim, cu sêu fără profesori, profesóre, guvernante etc.

Fără a înțelege o singură limbă cum se cade, fata este ținută să »studieze«: religione, istorie, geografie, științe naturale, muzică, desen, lucru de mână etc., în realitate înse, anii petrecuți cu studiile aceste sînt ani și bani perduți, pentru-că, studiile acele — precum se fac — într'o limbă indoelnic înțelėsă, nu pot fi de nici un folos. Afară de aceste învățături, le obosim ani îndelungați cu franțuzește, nemțește, englezește etc.

Pe căți părinți vei întreba, că din ce causă dau fetelor o instrucțiune în franțuzește, nemțește, englezește, își răspund, că voesc să le deé o »cultură înaltă« fără a gândi mai departe, că într'adevăr cu cât contribuiesc, când și după ce sistem ar pute contribui mult limbile străine la »cultura înaltă.«

Apoi de, știe conversă franțuzește, nemțește, englezește mititica, er puțința acésta trece în ochii omenilor de rînd de o înaltă cultură, între împregiurările reale înse este o piedecă ascunsă pentru ajungerea la adevărata cultură.

Și într'adevăr, să ne lămurim. Pentru instrucțiunea în aceste limbi străine ținem timp îndelungat o »bonne«-ă sêu o »guvernantă« a căreia întreținere mai îndelungată este împreunată cu o considerabilă sumă de parale.

După mai mulți ani de studii limbistice a aiuns fetița că vorbește cu o relativă înlesnire limba respectivă, er părinții cu mulțămire și cu un suris pe

FLÓREA RUPTĂ.

buze primesc măgulitoarele cuvinte ale uneia séu altuia despre frumuseța și precisiunea cu care vorbește fetița franțuzeșce, englezeșce etc., ér pe calea acésta, fata ș-a făcut reputațiune de »fôrte cultă.«

Gubernanta se duce, ér fata așteptă o »partie« convenabilă inaltei educațiuni ce se pretinde că a făcut.

Că in restimpul acesta perde fôrte mult și din neinsemnătul avantajii de a puté vorbi limbile respective, dela sine se înțelege.

In fine, vine o »partie« se mărită fata și in scurt ne trezim — și acésta une-ori chiar înainte d'a se mărită — că, din tótă franțuzeșca »studiată« in atăta amar de vreme, i-a mai remas câte un »Bonjour, »plait-il« etc., din Coursier mai șcie câte un fragment de rost din vr'o fabulă de ale lui Lafontaine și-și mai aduce aminte că studiase după Ploetz — cel mic!

Nu a rare-ori te surprinde faptul, că din studiile făcute — și acésta obvine cu deosebire la fetele crescute in câte un internat — i-a remas intipărit in memorie câte un:

»Je vous aime de tout mon coeur
Tous les jours vingt-quatre heures!«

Prin urmare, măritată odată, uită mai cu desăvârșire limbile învățate pe jumătate, cu atâtea cheltueli și cu atăta risipă de timp, mai perde din relativa puțință de a cântă din pian și acum ce a mai remas din pretinsa »cultură înaltă?!«

Ceea ce pôte să remenă decă din puțin detragi puținul!

Dar se naște încă un reu — mai mare — la mijloc.

Pe lângă scăderile și slăbiciunile firești înăscute și nestempérate prin o seriôsă educațiune, fata — ș-a însușit — in decursul acestei educațiuni de șablon o mulțime de alte slăbiciuni vrășmașe adevăratei culturi.

Obicinuită fiind in atmosfera acestei pseudo-educațiuni a trece mereu de fôrte cultă, a se numeră in așa dișa »haute-volée« séu »beau-monde,« a-și mărgini întréga judecată și astfel a se tiné cu sfințenie de șablonele din Knigge, Eberhardt, după așa numita »etichetă« și »bon-ton« copila devine aristocratică, pretentiosă, încăpăținată și — ce este mai trist și mai deplorabil — pentru ori ce idee seriôsă, pentru ori ce svat cu minte, absolut neaccessibilă și acésta din totala lipsă de desvoltare a puterii sale de judecare și — étă dară alte izvóre de plângerii despre nelericirea — durere — pré desă in viéta căsătoriilor de ađi.

Este evidentă, dar bolnăvicioșă direcțiune in creșcerea fetelor și pe di ne putem convinge despre neintrerupta și nesocotita ei punere in practică.

(Va urmă.)

Aurel C. Popovici.

Teiu-legănat, Sfarmă-pétră, Strâmbă-lemne și Șchiopul-cu-barbă-cât-cot.

— Poveste populară din Bucovina. —

(Incheiarc.)

Nu ve temeți, dragii mei!« le response Teiu-legănat, »că mare-i Dumnezeu!« și scoțend iute paloșul, a tăiat capul Bălaurului. Bălaurul atuncia s'a mâniat grozav și scoțend celalalt capét, dă să apuce pe toți; dar Teiu-legănat i-a hărșnit și acest capét. După aceea a sărit la Bălaur de l'a duminicat tot bucățele și a făcut dintr'ensul o gră-

madă mare la pôla muntelui. Puii nu șcieau acuma ce să facă de bucurie, că se vedură scăpați dela môrte și dușmanul lor nimicit! Indat au îmbrățișat pe Teiu-legănat și-i diseră! »Voinice, voinice! ce să facem noi cu tine, că de te-a vedé maica, are să te inghiță de bucurie!«

Nici n'au gătit bine de vorbit și étă că ved pajura sburând scărbită cătră cuib ca să vedă măcar urmă de puii sei môrți și să-și desfôie inima bo-cindu-i. In pripa acésta mare, n'au avut puii ce să facă alta, și au ascuns pe Teiu-legănat subt o aripă. Ce bucurie, ce răcnet a fost, când ș-a văduț pajura puii sei téferi in cuib și stîrvul dușmanului căpiță la pôla muntelui! Bucuria ei n'avea mărgini! Indată a întreat pe pui să-i spună, cine i-a făcut ei un bine așa de mare, și unde-i acela, ca să-i pôtă ea mulțami după cuvînță!

Puii nu vreau să-i spună, pentru-că se temeau ca să nu-l inghiță de atăta bucurie, și-i diseră: »Noi, mămuță! ț-am spune, cine ne-a mântuit pe noi dela môrte, și ți-l'am și arătă, dar ne temem că tu-l vei strică de bucurie! Jură-ne mai întôiu că nu i-i face nimica reu, ș-apoi ți l-om arătă!«

»Da cum să fac eu acelaia vr'un reu care mi-a făcut mie atăta bine!« response pajura: »arătați-mi-l indatamare să-l sărut, căci de nu, mor pe loc!«

Puii au scos pe Teiu-legănat de subt aripă, și când l'a vedut pajura, l'a sărutat așa de tare, că l'a inghițit cum eră cu totul ș-apoi l'a vërsat măi frumos și măi voinic decăt eră. Acuma i dișe pajura: »Hei voinice, Teiu-legănat! spune-mi, ce voești pentru binele ce mi-ai făcut, că m'ai curățit de dușmanul meu cel mai nemilosiv și mai aprig!«

»Eu, maică pajură!« response Teiu-legănat, »noi pofti alta, decăt să me scoți pe Lumea Albă!«

»Hei dragu-meu!« dișe pajura. »la mare greu m'ai băgat, dară tot ț-oi implini dorința pentru binele cel mare ce mi l'ai făcut! Grigeșce numai doue-spre-dece cară cu buci, aséqă buci pe spatele mele și pe buci să pui alte doue-spre-dece cară de carne și încă doue-spre-dece cuptóre de pâne, ș-apoi să incaleci pe grumazul meu și eu oi sbură cu tine prin resullătórea aceea spre Lumea Albă, și de câte ori voi căută înderét, să-mi tot dai in gură câte un car de carne și câte un cuptor de pâne!«

Teiu-legănat a făcut tóte așa, și pajura năgră a sburat cu dënsul și cu acea grozăvie de greutate pe spatele sale spre Lumea Albă. De câte ori a căutat pajura inapoi, de atâte ori i-a tot băgat in gură câte un carne și câte un cuptor de pâne. Acuma s'au fost sfërșit tóte și nu eră pré mult până la Lumea Albă și pajura se uită éraš înderét să-i mai dee, căci slăbise acuma. Ce să facă Teiu-legănat, că n'avea nimica! Pajura întórcé capul a doua óră spre semn ca să-i mai dee de mâncat. Teiu-legănat a luat atuncia paloșul și ș-a tăiat pulpele dela picióre și le-a dat pajurii. Cum le-a inghițit pajura, pe loc a prins la putere și indată a și ajuns pe Lumea Albă.

Ací a întreat pajura pe Teiu-legănat, că ce carne a fost aceea ce i-a dat el mai pe urmă? Teiu-legănat i-a spus că i s'au sfërșit tótă merindea și in spaima cea mare ca să nu slăbescă ea și să cadă jos și să se slărme amëndoi, ș-a tăiat pulpele dela picióre și i le-a dat să le mânance. »Hei!« dișe pajura, »că n'am șciut eu că ai o carne așa de dulce, că atunci cine mai șcie ori de te aduceam eu pe Lumea Albă! Dară acum pentru binele cel mare ce mi l'ai făcut tot nu te voiu lăsă păgubaș de pulpe!« și dișend aceste a vërsat dintr'ensa pulpele și le-a pus éraš la loc cum au fost; apoi ș-a luat diua bună dela Teiu-legănat și a sburat iderét prin acea resullătórea la puii sei in Lumea Năgră.

Teiu-legănat, vădându-se éraš pe Lumea Albă, adeca pe lumea sa, a cugetat îndată la fătații sei, cu cari doria să se întâlnească numai decăt. Deci n'a zăbăvit aci nimica, ci a plecat îndată la poiana aceea, unde locuie mai nainte cu fătații sei. Aci se făcuseră mai multe schimbări. Strâmbă-lemnne și Sfarmă-pétră își zidiseră niște curți arătóse și frumoșe, cât tot de-a dragul să te fi uitat la ele și să fi ședut într'ónsele! Intr'una din ele locuia Strâmbă-lemnne, ér in cealaltă Sfarmă-pétră, fiecare cu soția sa. Améndoi trăiau in deslétări și in prisosință, totdeuna cu voe bună și cu indestulare; numai fata Duminecii, cea mai frumoșă din tóte fetele, care eră să fie soția lui Teiu-legănat, numai ea biata eră plânsă, prizărită și amărită, una pentru că jeliá după Teiu-legănat, urșitul seu, ér alta pentru că Strâmbă-lemnne și Sfarmă-pétră o făcuseră argată la soțiile lor și o necășiau și si nópte ba cu un lucru, ba cu altul, astfel că ea sermana, mai nici nu dormia și mai nici nu ospétá.

Când au zărit Strâmbă-lemnne și Sfarmă-pétră și soțiile lor pe Teiu-legănat, cu trup cu suflet, inaintea sa, s'au băgat in tóte bólele, pentru-că se temeau de Teiu-legănat ca să nu-i facă lărime pentru credința și nepriința lor. Teiu-legănat inse li-a dat frumos mai întéu bună ziua, și apoi i-a întrebat despre inlémplarea dela resullătórea Lumii Negre in Lumea Albă.

Strâmbă-lemnne și Sfarmă-pétră nu șcieau, că Teiu-legănat a fost legat o pétră de funie ca să le ispitescă credința și priința, și de aceea au inceput a cãrpi la minciuni desvinuindu-se, că ei au tras funia amú cât au tras'o, dar că dela o vreme li-a fost pré greu și voind să poposescă olécá, au scãpat funia in jos, dar îndată au apucat-o și au tras-o in sus inse el nu eră mai mult legat de capétul funiei; că după aceea au mai sloboșit funia și au căutat să-l scóțá, dar tóte cercările lor au fost insédar!

Audind fata Duminecii cãrpiturile lui Strâmbă-lemnne și Sfarmă-pétră, ș-a respuns și ea îndată și a dis: că tóte câte le spun ei nu-s adevérate și că ei n'au mai cercat să-l scóțá și că pe dënșá au tot hargãtit-o și au necãșit-o până acum.

Ascultând Teiu-legănat și pe unii și pe alții, li-a dis: »Fãrtații mei! de ce să ne mai spunem unii altora câte verđi uscate? Luerul fãcut nu se mai póte desface! Eu nu vreu să ve judec pe voi, ori de mi-ați fost, séu nu, cu priința, ci las să ve judece cel de sus! Deci, ca voinici și fãrtați ce ați fost, haidem să asvirlim in asta diminétá, fiecare buzduganul și paloșul seu in sus, și când s'or întórece indérét ș-or picá in jos, să cadá drept in capul și in inima fiecãruia și să ne toropescá, de cumva n'am fost unul altuia cu priința; ér decá am fost unul altuia cu credința și cu priința, atunci buzduganul și paloșul să cadá inaintea fiecãruia și să se infigá in pãmént!«

Strâmbă-lemnne și Sfarmă-pétră, ca voinici și ómeni de cuvânt ce erau, s'au prins de acésta și tustrei ș-au asvirlit cu putere buzduganele și paloșele in sus, și apoi s'au aședat in rënd unul lângá altul și au așteptat pe loc până a doua di spre miédáđi. Atuncia numai ce aud ei un vuet și un vjiit in înalțime, și zãrese ceva sclipind. Aceste erau buzduganele și paloșele lor. Curënd s'au arãtat și d'asupra lor un fulger și un tréznet și atunci au și sosit buzduganele și paloșele. Ale lui Teiu-legănat au cădút dinaintea lui și s'au inșit in pãmént, ér ale lui Strâmbă-lemnne și Sfarmă-pétră li-au cădút drept in cap și in inimá și li-au stins pe loc vieța. Astfel s'a vëdút nepriința lor cátrá Teiu-legănat și cátrá fata sfintei Duminecii!

Teiu-legănat ș-a luat acum de soție fata sfintei Duminecii și a trãit cu ea in pace și voe bună, și

póte că mai trãese și acuma, dară cine șcie unde; ér fata sfintei Luni și a sfintei Vineri, pe cari le ținuseră Strâmbă-lemnne și Sfarmă-pétră, au remas pe lângá Teiu-legănat ca fete de curte.

Dr. Ioan al lui G. Sbiera.

Poesii populare din Ardeal.

— De pela Ascileul-mare. —

XVII.

Pălincuță draga mea,
Pus-am gând că nu te-oi bé;
D'am vëdút pe alții bënd,
Și m'am pus și eu la rënd.

XVIII.

Șcii tu bade șcii tu bine,
Că câte-ai dis cátrá mine;
Că tu-atuncia mi-i lăsá,
Când sórele 'n cer n'a sta.
Și tu-atuncia mi-i urí,
Decá sórele-a peri.
Și sórele n'a sfințit,
Și tu bade m'ai urit;
Sórele n'a scãpétat,
Și tu bade m'ai lãsát.

XIX.

Spusu-mi-a frunđa de vie,
Că p'aicia n'am soție;
Spusu-mi-a frunđa de fag,
Că p'aicia n'am om drag.

XX.

Lele lelișóra mea!
Nu te mânia pe mine,
Că nu-ți chiuesc eu ție,
Cășá mi-i nãravul mie;
Câte țile-s intr'un an,
Atâte nãravni am.

XXI.

Sãracile fetele,
Gura bine place-le:
Gura de nu le-ar plãcé,
Cu feciorii n'ar ședé;
De le-ai da cu lingura,
Nu le-ai puté sãturá.

XXII.

Fruđá verde depe baltá,
Fostu-mi-a și bine-odatá;
Dar s'a 'ntors frunđa pe teu,
Și mi-i acum destal de reu.

XXIII.

Bate-me Dómne să zac,
Intr'o grãdiná cu mac,
Cu mãndra pe după cap.
Bate-me Dómne să mor,
Intr'o grãdiná cu flori.
Cu mãndra pe subt-suori.

XXIV.

Hai bade să ne iubim,
Ș-apoi să ne poreclim:
Rojmalin de p'arãturá,
Dulce-ai fost bade la gurá;
Rojmalin depe arat,
Dulce-ai fost la sãrutat.

Din viața de București.

(O frumoasă serbare. Severo Torelli. Gustul publicului nostru.)

Cu redeschiderea școlilor, serbările școlare sînt la ordinea zilei. Una din aceste, și cea mai frumoasă, a avut loc joi. Invitațiunea pe care o primii chiar în dimineața acelei zile, în cuprinderea următoare:

»Ministrul lucrărilor publice roagă pe dl A. C. Șor să binevoască a lua parte la serbarea inaugurării noului local al Școlii Naționale de poduri și șosele (calea Grivița, 116) joi, în 2 octombrie, 1886, la 2 ore p. m.

»Majestatea Sa regele va onora această solemnitate cu prezența Sa.« Me hotărîi să îmbrac haina neagră și la ora fiesată să fiu la școală, al cărei local e construit în colțul format de calea Grivița, pe care se întinde fațada principală a zidirii — cu strada Polizu, pe care se înșiruie celelalte corpuri ale construcțiunii. Străbătînd curtea ce precede fațada, intrai în gang, unde invitații așteptau sosirea regelui. De aci vizitatorul pătrunde într-o a doua curte închisă de toate părțile de construcțiuni în arcade, din cari trei laturi cu doue rînduri,  r cea din st nga ocupată de un pavilion, în același stil cu restul zidirii, în care este instalat muzeul școlii, unul din cele mai bogate în aparate de tot felul.  n latura din fund, jos este amfiteatrul,  r d'asupra acestuia, biblioteca și muzeul geologic. Aripa dreaptă e ocupată de clase,  r în corpul principal, etagiul de jos e rezervat cancelariei direcțiunii,  r cel de sus e afectat locuinței directorului școlii.

După serviciul religios de rigore seversit pe estrada ce se înălțase în mijlocul curții interioare, după discursul cetit de directorul școlii, la care suveranul raspunde în c teva cuvinte frumoase rostite cu o voce de stentor, regele trecu, în imnul muzicii, pe dinaintea elevilor școlii aliniați în doue șiruri, în uniforma lor pitoresc  și cu arma la braț și vizitarea localului incepu apoi. Urc nd escalierul de pétră care incepe din prelungirea galeriei din dreapta a fațadei principale și are vederea în strada Polizu, vizităm clasele, t te spațioase, bine luminate și mobilate după ultimele cerințe ale progresului timpului. Ajung nd la cap tul coridorului, cotim la st nga, vizităm dormitoarele și spălătoarele. Aceste s nt de marmoră, foarte sistematice, mari și fiecare pat își are m șuța-i de noapte, o inovație pr  nimerită. Pretotindenii, o eleganță desev rsit . Din dormitoare trecem într'altă fr ntur  de galerie, unde s nt garde-robele și de aci pătrundem în bibliotecă, cochet mobilată în stejar, cercetăm muzeul geologic, despărțit de bibliotecă printr'un simplu grilagiu și, eșind în galeria din aripa dreaptă a curții principale, coborim pe același escalier pe care ne urcaseram. Apoi urmăm coridorul pe care sînt înșirate alte săli de cursuri, sub cele de sus, și în fine ajungem la laboratoriele de chimie aședate sub dormitoare. Aci în mai multe sal ne, comunic nd unul cu altul, se găsesc instalațiile cele mai desev rsite de acest fel la noi. Toți au fost unanim a admir  competența ce a supravegheat instalarea acestor laboratorii. Profit nd d'un moment favorabil, esprim i feliicit rile mele dlui ministru al lucrărilor publice, pentru bunăvoința ce-a avut d'a sprigini intemeierea at t de sistematică a acestei instituțiuni.

De aci trecurăm în amfiteatrul, situat sub sala de bibliotecă. Pe catedră s nt instalate o mulțime de aparate indispensabile profesorului pentru a însoți

prelegerile cu esperințe, vorbele cu fapte. Mai mult înse amator al artei, am admirat plașondul lucrat cu un gust artistic deosebit. Din amfiteatrul pătrunserăm în pavilionul aparatelor de fizică, al instrumentelor de tot felul, cari form z  aripa st ng  a curții. Obosisem cu toții admir nd bogăția acestor instalații, ce au costat pe stat 270.000 lei, la cari adaugându-se încă 530.000 costul zidirii, d  suma destul de însemnată 800.000 lei, găsită de toți destul de modestă în raport cu ceea ce s'a făcut și, de sigur, dl ministru al  nv ț m ntului public, care  r  aci cu nedesp rțitul sau secretar-general, trebuie să fi simțit destul năcaz față de  nv ț m ntul ce i se da de c tr  colegul sau dela lucrările publice. Căci trebuie să mărturisim cu durere, sume mai mari s'au cheltuit de desp rțem ntul instrucțiunii publice, fără să se fi făcut ceva aș  de fundamental complet.

După ce admirar m îndestul m estritele aparate, rezultat strălucit al at tor v curi de șciință, ne  ntorser m înapoi, în sala de m ncare, instalată la cap tul laboratorielor, unde un bufet destul de bogat așteptă pe  speți. Și șampania incepu a curge în valuri spumose spre prosperitatea instituțiunii. Și  r  timp, căci o oră de umblet nentrerupt, urc nd și cobor nd, ne obosise de tot și ne uscaser g tlegiurile cum se cade.

Toasturile terminate și stomacurile potolite, regele asistă la diferitele exerciții militare făcute de elevii școlii, și la 3 1/2 ore ne retraserem cu toții ur nd,  nc nțați de acest  frumoșă serbare, ca să ne fie dat a asistă la multe altele de acest fel, spre luminarea și propășirea n mului.

Alături de acest local, pe strada Polizu, se construiește m reș școlă de arte și meserii, local admirabil, dar reu situat pe o stradă ce se termină într'un maidan pe care se depun t te imondiciile Bucureștilor.

***

S ra o petrecui la Teatrul Național. Se juc  pentru a doua or  »Severo Torelli,« drama lui Franois Copp e, jucată pentru prima dată la Paris, pe scena teatrului Odeon, la 21 novembre 1883, cu un succes care a deschis autorului porțile Academiei franceze. La noi piesa a avut un succes foarte mediocre.

Hot r t: Teatrul Național n'are triste: abi  a doua reprezentațiune a piesei și a patra a stagiunii. și sala  r  apr pe gol . Rețeta  ncassat , după cum am auzit mărturisind cu durere pe însuș locuitorul directorului general, abi  se urcă la vr  700 lei. De aci ne putem face o idee completă despre deosebirea de cultură ce există între publicul parisiian, care a umplut sala Odeonului, la »Severo Torelli,«  n mai mult de o sută de seri, și publicul Bucureștilor care nici la prima reprezentațiune n'a avut cel puțin curiositatea, dec  nu bunul gust, de a umple sala.

 n adev r, e foarte dificil, ca să nu dic altfel, publicul nostru față cu autorii dramaticei, căci dec  »Severo Torelli,« ca piesă, nu este o operă des v rsit , fiind împletită pe fire vechi, întrebuințate deja de mulți, totuș ea nu e mai puțin un capo d'operă literar. Am cetit de mult piesa în original și mărturisesc, că am ramas fărmeecat de dulc ța poeziei ce transpiră versurile sale. Și p te că tocmai acest  a fost ce i-a făcut succesul, cum s'a  nt mplat și la noi cu »F nt na Blandusiei,« a lui Alecsandri. Și p te că farmecul poeziei disp r nd prin traducere, cu tótă silința desl șurată de traducător, dl T. Stoienescu, care meriță elogii, a dispărut piesei tot ceea ce-i făcea atracțiunea. Căci, ori ce s'ar dice, un poet pierde prin traducere — fie acest  ori c t de bună — cel puțin 50 la sută. Nu cred că-mi trebuie pentru a dov di acest , altă mărturie dec t a marelui Victor Hugo,

care etă ce dicea în acesta privință: »Declar că o traducțiune în versuri, din ori cine ar fi și de ori cine s'ar face, mi se pare lucru absurd, imposibil și himeric.«

Sujetul piesei a fost povestit în nr. trecut al »Familiei.« Interpretarea a fost slabă. Se vede că piesele străine nu convin, cu forțe rare excepțiuni, artiștilor noștri; haina străină nu se potrivește pe corpul Românului, lucru care se observă și la spectatori. De aceea, publicul dovedind că piesele cari fac desfătarea spiritelor cultivate ale străinilor nu-i sânt de loc pe plac, de oră-ce s'a vădut — încă odată mai mult cu acesta ocaziune — că piesele cari au cel mai mare succes aiurea, la noi cad cu desevășire, cum a fost cu: »La Closerie de Genăst,« »Lumea în care ți se ureșce,« »Familia Danichell,« »Daniel Rochat,« »Maitre de Forges,« și dintre cele mai noi »Severo Torelli,« dovedind că nici capo d'operele marilor genii ca Shakespeare, Schiller ș. a. nu le pôte mistui, probă »Romeo și Julieta,« »Macbeth,« »Neguțătorul din Veneția,« »Luiza Miller« ș. a., la a căror representațiuni teatrul nu eră de loc plin — ceea ce s'ar puté socoti ca o energică protestare permanentă din parte-i contra repertoriilor străine: ar fi nimerit ca direcțiunea Teatrului Național să dea o direcțiune mai națională instituțiunii ce conduce, căutând a secundă puternic pe scriitori Români și a sprigină puternic încercările originale, cari tot au fost mai bine încurajate de public decât celelalte.

Atunci, chiar decă încurajarea publicului i-ar lipsi erăș, totuș i va rămâne direcțiunii cel puțin mângăierea că a făcut tot ce i-a stat prin putință pentru a întemeiă o literatură dramatică națională ș-o artă românească, ceea ce deja ar fi pré destul pentru a o ridică sus în ochii posterității și a-i merită recunoștința.

Loc dar scrierilor româneșci!

A. C. Șor.

Adunarea Asociațiunii din Bucovina.

— La Cernăuți în 13 octombre. —

Într'a 13 c. l. tinu »Societatea pentru literatura și cultura română în Bucovina« ședința sa generală anuală. Ea se deschise de cătră vicepreședintele ei arhimandritul Miron Mihail Calinescu. Se ceti raportul voluminos dat de cătră comitetul ei, care cuprinde forțe interesante date din viața națională a Romanilor bucovineni și din care vom cită unele pasage a activității naționale. Din cauza lipsei totale de cărți potrivite pentru lectura tinerimei de pela școalele populare, cum și pentru lățirea scopului societății culturale și literaturii în poporul român, începú societatea cu edarea de broșurele mititele, ce vor conținé povestii, legende și tradițiuni populare, biografii și istorioare folositoare și ce se vor distribui gratis pela tôte școalele populare.

În decursul iernei trecute deschisese comitetul un ciclu de prelegeri publice, cari lost-au bine cercetate. În totul se ținură patru prelegeri și anume: doue de Dionisiu O. Olinescu despre anticitățiile din Bucovina (epoca de pétră, de bronz și de fer.) de dl Dimitrie Socolean despre »elementul național în educațiune« și de cătră dl Ion I. Bumbac despre »Viața și activitatea nemuritorului Arone Puanul.«

Dl cavalier Georgiu de Popovici, proprietar mare în Stroșci, creă o fundațiune de 10,000 fl. v. a. pentru sprijinirea tineretului de pela școale, predând comitetului de-o camdată trei obligațiuni de câte o mie de florini, cari până la activarea fundațiunii s'or păstră ca un capital neatacabil. Asemene se finali-

sară pertractările cu c. r. guvern pentru activarea fundațiunilor create de cătră decedatul protopreshbiter Dimitrie Seretean.

În scopul efectuării împrumutului necesar pentru zidirea edificiului nou, prin emiterea de obligații amortisabile, comitetul nu puté începe nici în anul acesta ore-care acțiune, din cauza împregiurărilor puțin încurăgetore. Fondul ei se urcă până acuma la suma neînsemnată de 228 fl. 61 cr. v. a., strînsă prin contribuiri benevole.

Societatea acordase mai multe stipendii la studenți sermani din diferite școale. Din fondul societății s'au subvenționat doi studenți dela universitatea din Cernăuți, 50 fl s'au dat pentru spriginirea studenților români din Rădauți, 200 fl. v. a. s'au distribuit spre ajutorarea tinerilor meseriași români, ajutore s'au împărțit pela studenții dela școala agronomică din Cernăuți și școala reală din Siret, s'au împărțit îmbrăcăminte de iernă în suma de 72 fl. 83 cr. pentru 10 copii săraci dela școala din suburbiul cernăuțian Clocucică. Asemene s'au împărțit gratuit cărți și requisite de școlă copiilor săraci de pela școalele populare de prin suburbii și din ținutul Cernăuților. Decă ar fi fost mijlocele societății atât de însemnate precum ar fi ele de trebuință și precum dorim cu toții, câte rezultate strălucite n'ar fi raportat institutul acest cultural vechiu, câte idei folositoare nu s'ar fi realizat, cât sprijin nu s'ar fi putut da scopurilor de cultură în diferite privințe.

Totuș decă și lucrările societății nu corespund cu ferbințele noastre dorințe, decă ele nu ni sânt destul de întinse, trebue să recunoșcem, că societatea a ramas credincioasă scopului seu, urmărindu-l cât fu cu putință neabitat și nentrerupt. Devisa societății este limba și cultura națională, doue condiții nedespărțibile și absolut necesare pentru esistența unei nații, cari uitându-le ne-am perde ființa noastră de români, dispărënd ca atome fără adheziune în nămolul străinismului. Căci tocmăi Românii bucovineni isoțați cum sânt, stau în Bucovina în mica noastră patrie ca pe costa mării spre care bat și lovesc necontentit valurile apei, spélând neprecurmat fața ei, răpind și măturând ca pulverea și nésipul tot ce este ușor și fără resistință, după cum afirmă cu tot dreptul repausatul cavalier Alesandru de Hurmuzachi. Acele valuri, dice raportul menționat, cari pe ți ce merge năvălesc asupra-ne și devin tot mai periculoase esistenței noastre naționale, ele cu timpul ne pot absorbi cu totul, decă nu ne vom reculege puterile, decă nu ne vom tređi la viața intelectuală mai activă, cultivând virtuțile române în inimile noastre, moind viața noastră de Români în limbă, datine și legea părinților, păstrând și înmulțind tesaurul acesta, pentru care mulți ne uresc, dar pe care nu-l vor puté răpi vr'odată, noi vom lucră cu zel ferbinte și vom luptă cu neadormire, și cu energie bărbătescă și neintreruptă, pentru întărirea și desvoltarea noastră intelectuală și morală.

În adunarea precedentă se decise de a ridică un monument nemuritorului Arune Pumnul. Comitetul își realiză acesta decisie, comparând un loc amăsurat în cintirimul nou orășan în apropierea de capela cu cripta arhierilor, unde se și depuseră osămintele repausatului. Arhitectul și profesorul la școala c. r. de meserie din Cernăuți dl Kolpenhager se însărcină cu aședarea monumentului. Monumentul este înzestrat cu imaginea lui A. Pumnul, lucrată în forma medalionului de unul dintre cei mai distinși artiști din Viena.

Biblioteca societății cuprinde 2455 opuri în 2575 de tomuri, 832 de fascioare, 36 de tablouri și 6 mape, eră biblioteca ei secundară juridică numită »Alesandru Zotta« constă din 524 de opuri în 750 de tomuri și

114 fașciore. Capitalul societății constă din 11961 fl. Ce-i de regretat este, că dintre boerii români sînt foarte puțini membrii ai acestei societăți de mare folos pentru țară. Vedem mai multe case boerești cari nu obvin de loc între membrii sîu spriginitorii societății, pe cînd pela societățile celelalte și mai ales la cele internaționale le vedem în frunte. Și la ședința asta generală omitem boerii, cari să fi vinit d'a ajutoră scopul societății cu svatul lor.

După cetirea ori deliberarea raportului societății, propune dl profesor dr. Ion Sbiera, ca ședințele generale să se țină ierna în timpul carnavalului. Dl Vasile Morariu propune ca ele să se țină după miédi, fiind mai puțin ostenitoare pentru membrii. Amîndouă propunerile se primesc. În urma vorbirii dlui Luță se nașcîu o discuție foarte viuă despre listele de contribuiri neincurse încă până astăzi. Adunarea dă absolut comitetului. Nefiind numărul recerut, se trece peste punctul programei: revisuirea statutelor. Se trece la dezbaterile preliminarului pentru anul 1887. Se nașcîu o discuție foarte viuă, ce dură până la 6 1/2 ore sîra, cînd se procede la alegerea a șese membri ai comitetului. Prin majoritate absolută se aleg ca membri dnii: Calistrat Coca, Dimitrie Isopescu c. r. director al pedagogiului, Procopovici esarch, Ion Iermievici, dr. Ion Sbiera și Vasile Morariu.

Dl Constantin Morariu propune, ca societatea să cumpere cartea dlui Colibanski Simeon »Dumitru Stan« dela tipografia archidieceșană. După mai multe debateri, nu se primeșce propunerea, care după un restimp de jumătate de oră se aduce ăra în discuție, unde președintele respinge ori ce deliberare, ședința se incheiă la 7 ore sîra.

Dionisiu O. Olinescu.

Moda.

— Viena.

În sezonul de iernă vor domina brocatele brocatele apoi brodariile au să fie foarte căutate.

Cu cât dispar draperiile depe rochii, cu cât aceste devin mai simple, cu atîta sînt mai plăcute brodariile lucrute cu măestrie și artă. Modistul engles escelază în privința acêșta, ca muștră ve voi descrie doue modele: o toaletă de serată gătită din sirah în colorea bisquitului; tablier de brodarie orientală cu mustre de flori în nuanțe întunecate roșetice, olive și aur pe fond de crep în colorea bisquitului. Acêșta brodarie se continuă de ambe părțile rochiei, precum și pe vestă.

Un alt costum e gătit din mêtasă albastră deschisă, rochia dedesupt e acoperită cu un volant de gaze brodat cu argint, supra-rochia e brodată variu cu flori în stil à la Louis XVI; pufoarele pe șolduri sînt susținute de mașne de panglice de moar de colore verde ca mușchiul, un fichu de gaze argintiu acopere talia. Brodaria se întrebuintează și la costume de casă și de stradă.

Corsagiul modern pentru costumul de călărit e cel roșu la vestă albă, cravată pistrîță și rochie năgră nu prę lungă. Pentru vînat se recomandă costum gătit din postav albastru și decorat cu desine de capuri de căprioare, la acêșta vine o blusă lungă decorată cu guler de piele, cisme de piele gâbăie și o pălărie cochetă vînată.

Pălăriile de tîmnă sînt varii, așă sînt capote și pălării suse, tôte decorate într'un mod foarte variu. Capotele sînt întrerupte din perle și catifea, apoi din chenilie impletită cu pînă de filț și cusute pe captușală de mêtasă apoi cele de filț brodate cu perle și catifea. Între fașonele rotunde predomină fasonul

Rembrand mare și pălăria vînată, apoi Toques drăgălașe de catifea și Barette, la cari pînă dîndărît e crepată și ridicată în sus. Filțul asemenea încă e modern; inse mai mult combinat, așă filț la o căpătină de chenilie și la o pînă de catifea sîu pene și filț în doue nuanțe. O combinațiune elegantă de danțele, panglice și pene formeză garniturile ce servesc spre decorațiunea multelor forme de pălării.

Valeria.

Flórea ruptă.

— Veđi ilustrațiunea depe pagina 501. —

Tîmna a sosit. Vîntul ei rece a ofilit tôte florile în grădină. Măriora cea frumoșă le-a și plîns. S'a dus ea încă odată între suriórele sale să mai caute una, o singură flóre, s'o rupă și s'o ducă în odaie.

Astăzi are să vină — el! Ce bine i-ar păre, decă i-ar puté da încă o flóre din grădină în anul acesta.

Și a găsit încă una. Și a rupt-o. Cu bucurie o ține în mână, numai de ar viní el, până să nu veștedescă flórea!

I. H.

Literatură și arte.

Șciri literare și artistice. Dl B. P. Hașdëu va publică memoriul seu intitulat »Elementele turcești în limba română,« cetit în congresul din Viena al orientaliștilor; publicațiunea se va face în ăiarul frances din București »L' Etoile Roumaine.« — Dl Caragiani, membru al Academiei române, va pune sub tipar în curênd o nouă lucrare a sa, intitulată »Studii istorice asupra Elenilor din Peninsula balcanică,« în care va arătă, că nu numai elenii ș-au vîrsat sîngele pentru independința Greciei. — Dl Ioan Tuducescu, invêțator în Lipova, face cunoscut că ministerul a oprit numai partea II, ediția II din opul seu cu aceeaș numire, partea I, ediția III din 1886 nu este oprită.

Ielele. Dl Lazăr Șainean a publicat la București un frumos studiu de mitologie comparativă. Studiul e intitulat »Ielele« adeca ăinele, Vîntóșele, Frumóșele, Șoimanele, Maestrele, Milostivele. Precum se vede, autorul se ocupă în acest studiu de un ram foarte interesant al mitologiei populare române, care a început să fie cultivat cu multă stăruință de cătră unii bărbați de litere ai noștri în timpul din urmă. Lucrarea dlui Șainean va contribuî și ea a lumina credința despre ăinele rele, cunoscute în popor sub numele »Ielele.«

Ucenicul respins. Noul profesor de limba și literatura română la universitatea din Cluș, dl Grigore Moldovan, publică un articol în ăiarul »Nemzet.« prin care se declară adept al direcțiunii literare inițiată de dl Maioreșcu. Dl Ioan Slavici, unul din membrii cei mai acreditați ai »Junimei.« îl întimpină în »Tribună« cu un șir de articoli, care se incheie cu aceste șire: Pregătirea, cuvenita pregătire este ceea-ce »Junimea« cere dela toți cei-ce »întră,« — și nu pot să »remănă« decăt aceia, cari au pregătirea acêșta. Și de aceea inclîn și eu spre aceia, cari sînt de părere, că noul adept nu e dintre cei-ce »remăn,« căci el are slăbiciunea de a se pune la treburî, pentru cari nu are cuvenita pregătire. De doue decenii noi Români din țările corónei ungare ne sbuciumăm noi între noi, 'ca să ajungem la stabilirea unui curent unitar în lucrarea literară și să punem capăt deosebiriilor ce s'au produs în urma impulsuniîi puternice pornite din »Junimea,« — și acum, după ce noi tîmp

de două decenii ne-am sbuciumat, vine dl Grigorie Moldovan, să le spună Maghiarilor, că »direcțiunea cea bună« nu are reprezentanți aci la noi. Se înțelege, — nu are pentru dl Grigorie Moldovan, cărui nici prin gând nu i-a trecut, că are să fie v'odată profesor de literatura română și de aceea nu a crezut de cuviință să fie cu băgare de seamă la cele ce se petrec în viața noastră literară. Peste două-deci ani frații noștri de peste Carpați ne vor înțelege tot atât de bine cum se înțeleg ei între ei, fiind că s'a lucrat și acolo și aci, ca să ne înțelegă, ba s'a lucrat chiar cu succes.

Documente istorice foarte importante s'au aflat în arhiva fostului comite Tholdalagi. Profesorul Soos dela preparandia de stat din Deva ș-a adus, scrie »Gazeta Transilvaniei,« cu permisiunea comitesei Victoria Tholdalangi, în a căreia proprietate se află arhiva, mai multe documente, pe cari istoricul maghiar dl Alecsandru Szilágyi aflându-le de mare importanță s'a dus numai decât la comitesa Tholdalagi în Rodnotfaia pentru ca să cerceteze întreaga arhivă. Auzind de acesta profesorul dela universitatea din Cluș, dr. Carol Szabó s'a dus și el la Deva pentru ca să cerceteze documentele aflătoare acolo, între cari constată că s'ar află însemnate documente depe timpul lui Arpad și Anjou. În v'era viitoare au de gând istoricii maghiari să cerceteze mai cu de-amenuntul această arhivă.

Expozițiune de tabele. Cetim în »Românul:« Dilele acestor se va deschide în clădirea de lângă biserica Stravropoleos expozițiunea tabelelor lucrate de elevii școlii de Bele-Arte din București, cari au concurat pentru obținerea »marelui premiu« al școlii. Subiectul dat la concurs a fost: »Endimion culcat în pădure cu cănele lângă el; luna aruncă asupra frumosului tiner rațele sale; Diana condusă de Amor îl privește.«

Evangeliiul scris de regina României, pentru biserica de Argeș, despre care am scris în nr. penultim, este un cap-de-operă. Despre această lucrare admirabilă, găsim în »Românul« următoarele șire: »După desemnurile și podobebele artistice, imaginate și lucrate de M. S. regina, mănăstirea episcopală a Argeșului va avé un evangeliu, a cărui legătură și scortă alcătuiesc un tot superb, demn de a provoca admirațiunea bibliofililor celor mai esigenți. Cele două-spre-dece evangeliu, scrise în litere gotice aurite de Maj. Sa, sânt impodobite pe de m'argini cu niște enluminures arabescuri cu admirabile subiecte. S'ar crede privitorul în fața unor lucrări datorite acelor stăruitori lucrători ai evului mediu cari, închiși în mănăstiri, consacrau ani întregi imbobobirei unui Breviar, unei cărți de rugăciuni seu unui Evangeliu. Paginile scrise și adornamentate de M. S. regina ne aduc aminte bogatele pagine ale cărților religioase, espuse în vitrinele bibliotecii Ambrosiane din Milano. Cruci, tabele, lucrări, pe cari M. S. regina le-a esecutat singură, sânt în numer mare. În esecutiunea tuturor, se vede îndată acea puternică fantăsie pe care Carmen Sylva o cerceușeae totdeauna c'un gust estetic din cele mai alese. Lucrurile M. S. reginei vor alcătui printre odorele noului monument, în te-saurul mănăstirii, colecțiunea cea mai rivnită.«

Gramatica limbei maghiare. Din tipografia die-cesei române gr. or. aradane a apărut și ni s'a trimis următoarea carte de școlă: »Curs practic pentru învățarea fundamentală a limbei maghiare,« pentru școle și privați, de Ioan Müller, profesor de limba maghiară. Această carte s'a aprobat ca manual în școlile gr. or. române din archidieceasa Transilvaniei. Prețul 80 cr.

Toaleta femeilor. Sub titlul acesta a apărut la Ploești o carte care tractează despre infrumșetarea

feței cu substanțe simple naturale, recomandate de igienă și medicină. Această carte necesară ori cărei d'omne cuprinde peste 100 rețete, de cari se p'ote folosi cu succes pentru infrumșetarea feței, conservarea p'erului, disparițiunea pistruelor, curățirea și soliditatea dinților. T'ote aceste rețete prescise de cei mai celebri autori medicali și de practica casnică atât acea veche, cât și cea nouă, oferă cea mai mare garanție de eficacitatea lor. Preparațiunea lor se p'ote face chiar în fiecare casă, căci substanțele necesare sânt arătate în mod cantitativ. Lipsa unei asemenea cărți eră mult simțită și aparițiunea ei, de astăzi o face chiar a fi prenumerată între cele dint'eu cărți de igienă în limba română. Cu această d'omnele vor fi sc'apate de întrebunțarea apelor, alifiilor și pozilor, ce se găseasc pregătite în comerț și cari în genere nu fac decât distrug frumuseța naturală și causează perderi ireparabile.

Diare noue. *Revista Catolică* a dlui dr. Vasiliu Lucaacu a reapărut tipărită în Baia-mare și publicând în frunte portretul mitropolitului Vancea. — *Curierul de Galați*, diar politic, a apărut în orașul cu acelaș nume. — *Tîrbăcêla*, diar umoristic, a eșit în s'eptem'ana trecută la București.

Teatru și musică.

Știri teatrale și musicale. Dl Nicolae Popovici, fostul profesor de cânt în Caransebeș, acuma angajat la Carltheater în Viena, va începe să debuteze acolo în luna lui decembre. — Dnii Hagiescu și I. Ionescu au compus o trupă, care va jucă érna această în sala Bossel din București. — Dl Buruiescu a sosit cu trupa sa de operete și comedii la Galați, unde a început să dea representațiuni în dumineca trecută. — *Baritonul Popovici*, dela opera din București, a cântat vineria trecută în serata societății »Intim-Club,« piese de musică clasică. — *Dra Vicol*, absolutentă a conservatorului din București, a făcut un frumos concurs spre a devini maestră de canto la școlă centrală de fete din Iași. — *Dra M. Assan* a debutat pe scena operei din Tuluza și a obținut un succes strălucit.

Teatrul Național din București are să lupte nu numai cu nepăsarea publicului, ci și cu nestatornicia repertoriului. Pieseile anunțate pe cutare și nu se cam j'ocă atunci. Astfel pe joia trecută (21 oct. n.) s'a anunțat »Socrate și femeia sa« comedie într'un act de Banville și tradusă în versuri de dl G. Sion, apoi »Trecătorul« comedie de Coppee, mai apoi în locul acestei din urmă s'a afișat »Sullivan,« dar nici această nu s'a jucat, ci done comedii vechi »Crimele lui Piperman« și »Sfredelul Dracului.« Piesa tradusă de dl Sion a fost foarte bine primită de public, care a chemat inaintea rampelor pe artiști și pe cărunțul poet-traducător. »Crimele lui Piperman« s'a jucat foarte slab, căci nu s'a ținut nici o repetițiune, ceea ce nu p'ote fi ertat la un teatru serios. »Sfredelul Dracului« a mers bine. Sâmbătă s'a jucat drama francesă »Mândrie și Amor« de Ohnet. Duminică »Pygmalyon« tragedia dlui Bengescu-Dabija. »Mândria și Amor« s'a jucat foarte slab; dnii Gr. Manolescu în rolul lui Derblay, dl Nottara în al ducelui de Bligny au fost în înălțimea piesei, ceialalti au ramas pe nivel mediocrității. Lume a fost mai multă ca de obicei.

Concert în Biserica-Albă. Corul vocal român din Biserica-Albă va arangia la 6 novembre st. n. în localitățile societății germane de cânt dela Burg o serată musicală, cu următoarea programă: 1. a) Marș egipten de J. Strauss; b) »Consacrarea« ouverture de Keller, ambele esecutate de musica militară; 2. »Hora Sinaia« cor bărbătesc de G. Ventura, esecutată de

corul vocal român; 3. »Valurile Dunării« cor bărbătesc de I. Ioanovici, executat de corul vocal român; 4. »Marșul cântăreților« cor bărbătesc de C. G. Pombescu, executat de corul vocal român; 5. »Călătoria prin Europa« Potpourie de Peters, executată de muzica militară. După acesta urmează: »Germania nouă în Africa« reprezentațiune teatrală comică în două acte cu cântece de S. Wenzl, trad. în românește de C. Strembeiu. Persónele: Georgiu Kolbe, Ernest Richter, ingineri germani; Erdmann, servitor de cancelarie; Mawanketsi, vêtavul viței Betsuanilor; Wauwauka, fiica acesteia; Matlatsa, damă de curte a acesteia; Zakomo. Upanda, ostași de vița Betsuanilor. Ostași de vița Mawanketsianilor. Locul acțiunii: internul Africeii. Timpul: prezentele. În urmă va începe petrecerea cu joc.

C e e n o u ?

Știri personale. *Di V. Alecsandri*, ministrul plenipotențiar al României la Paris, a plecat din București la postul său. *Di T. Maiorescu* va începe ați în 18/30 octombrie, la universitatea din București, cursul său de »Istoria filosofiei contemporane,« în ziua precedentă a început cursul său de »Logică.« *Di Dra Lucretia I. Fundescu*, fiica dlui I. Fundescu, deputat și director al diarului »Telegraphul« din București, a trecut cu succes examenul de bacalaureat și a intrat la universitatea din Geneva, unde va studia medicina. *Di dr. Ioan Mihai* a fost ales deputat din cercul Orăștia pentru universitatea săsescă din Sibiu. *Di Dionisiu Cadariu* a deschis cancelărie advocațională în Lipova.

Hymen. *Di Dionisiu Văcărescu*, teolog absolvent al diecesei orădane, s-a încredințat de soție pe dșora Rosa Onagu în Beins. — *Di Aurel Savici*, comerciant în Lipova, s'a logodit cu dșora Ana Dogar, fiica dlui I. Dogar preot în lanova. — *Di Nicolau Toșan*, cleric absol. în Sibiu, la 1 noiembrie își va serba cununia cu dșora Ana Russu. — *Di Sergiu Medean* s'a logodit cu dșora Elena Tipeiu în Sas-sebeș.

Asociațiunea transilvană. *Despărțământul Făgăraș* a ținut adunarea sa generală în Făgăraș sub presiul Rds. D. Vicar Alexandru Micu, directorul despărțământului, la 5/17 octombrie. Cu asta ocaziune s'au înseris 41 înși cu suma de 100 fl. Comitetul s'a însărcinat ca să îngrijescă de așezarea copiilor români la meserii. S'a decis să se înființeze agențurile indicate prin statute. În sîrșiu s'a hotărât, ca comitetul să esopereze dela comitetul central vom d'ua premii pe cei ce vor arăta rezultate în pomă și grădinarit. Viitoră adunare se va ține în comuna Cuciulata. Comitetul despărțământului s'a reconstituit astfel: director Alexandru Micu, membri Ilie Dan, dr. Stefan Pop, Ioan Turcu, Nicolae Cosgario, Ilariu Duvlea și Nicolae Toma. — *Despărțământul Alba-Iulia*, deschide concurs cu premiu de 20 fl. pentru învățătorii din acel despărțământ, care va fi produs mai bun rezultat cu școala de pomărit. *Despărțământul Sibiu* a ținut adunarea sa generală în comuna Sebeșul-de-jos, la 12/24 octombrie: director dl dr. Ilarion Pușcariu, secretar dl Mateiu Voilean. — *Despărțământul Deva* va ține adunarea sa generală în Deva la 30 octombrie n. în Deva: director dl Ioan Papiu, actuar dl Francisc Hoszu Longin.

Inaugurarea bisericeii de Argeș s'a făcut duminică trecută cu solemnitate mare. Au fost de față regele, regina, reprezentanții puterilor, ministri și înalții demnitari ai țării. Cu asta ocaziune ministrul

de culte a adresat regelui o cuvântare importantă. Regina a depus evangeliul despre care vorbirăm mai sus.

Logogrif.

De Elena Orbonaș.

Din silabele A, a, be, e, u, na, na, ge, im, da, on, co, an, rug, ro, ri, le, ce, bros, ild, tri, po, thsch; să se formeze 8 cuvinte, a căror litere inițiale cetite din sus în jos, ără cele finale cetite din jos în sus să deie numele unui mecenat al Românilor.

Cele 8 cuvinte sînt:

1. Un oraș în Italia.
2. Un împărat.
3. Un rege.
4. Un arbore.
5. O nimphă.
6. O insulă în marea egeică.
7. Un nume femeiesc.
8. Un banchier.

Termenul de deslegare e 11 noiembrie. Ca totdeauna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

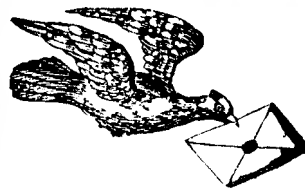
Deslegarea ghitorei de semne din nr. 24:

De el abandonată, lăsată în desperare,
Cu lacrimi de cămă, plângînd amorul meu;
Și într'ast locaș al păcii, la santele altare
Jurai santei Madone, jurai lui Dumnezeu:
Ca neputînd în lume să fii a lui consortă,
Să sting dintr'al meu suflet acest fatal amor;
Să fie adio lumii, să fii pentru el mōrtă
Și într'asta lume-amară rugăndu-me să mor!

Deslegare bună ni-a sosit dela dōmneie și domnișorele: Emilia Onciu n. Ciavoșchi, Fira Serafin n. Pop, Victoria Mirce, Victoria și Maria Voda, Elena d' Orbonaș, Anna Stefiiu, Iulia Ursu, Emilia Anderco n. Roman, Aurelia Popescu, Stefania Pop, Amalia Crișan, Iosefina Popescu și dela dnii N. Corcheș, Iosif Pop, Iuliu Tuducescu, Trandafir.

Premiul fu dobândit de dna Fira Serafin n. Pop în Hațeg.

Poșta Redacțiunii.

Postul de calegător de litere la toia noastră încă nu este ocupat. Doritorii au a se adresă ori la redacțiune ori la proprietarul Imograției.

Brevete. Se vor publică. Așteptăm și novela. Ținem cont de promisiune.

Versurile: Durerea-mi este mare. În deșert voești acuma, Mai vrere-aș încă una. Eu eșu la preumblare, Am jubit un trandafir și celelalte nu se pot publică. În unele este cală o idee poetică, dar aceea nu se exprimă în formă potrivită. Ghitărea de semne n'o putem întrebuiță, căci semne de acele nu există în tipografia noastră

Călindarul săptămânei.

Diua sēpt.	Călindarul vechiu	Călind nou
	Dumineca a 20-a după Rosali, Luca c. 8 gl. 3, sll. 9.	
Duminecă	19 Prorocul Ioil	31 Wolfgang
Luni	20 Muc. Artemie	1 T. S.
Martți	21 Cuv. Harion	2 Pom. Rēpos.
Mercuri	22 Pār. Averchie Epis.	3 Humbert
Joi	23 Ap. Iacob frat. Dlui	4 Carol Bor.
Vineri	24 Muc. Areta	5 Emeric
Sămbătă	25 Muc. Marcian	6 Leonhard

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hügel în Oradea-mare.